

1786.

1. Franke, Joannes Christianus: De obligatione accessoria, principis quoad effectus civiles summata ne nunquam valde.
2. Hommelius, Christianus Gualterus: De causis otiosi singularis Frederici I Imperatoris in jus Romanum.
3. Hommelius, Gualterus: De loco creditorum, qui per equitatem executionem prius praetoriam consecutus est, in concursu in creditorum ex legibus Saxonicae tribuendo

1787.

^{1a} Boehmer

1. Franke, Joannes Christianus: De jure stendi in comitiis provincialibus.
2. Gualterus, Conradus Haasem: Animus servorum ex jure universi de praetoriam specialium I.
3. Knezel, Gualterus Christianus: Ordini juridici . . . Decanus. Lectori benevolae salutem (et disputatorium in honore Joanni Caroli Franzetti Gualteri Glueccii (Glueck) inventat.
4. Knezel, Joannes Godefridus Christianus: Varia juris maletemata executione
5. Knezelius, Gualterus Christianus: Praesertim in processu executionis interdum etiam ex legibus Saxonicae locum habere observat.

6. *Lembertus*, *Johannes Gropius*: *Vinum abominabile*
amblegit suspectorum Vocemias curae repetitae et novae.
7. *Meerheim*, *Georgius Augustus*: *Ordini philos...* De casus
... Solemnis conferentiae utriusque laureae... phisicis
septicis et ubi practicae candidatis indicit productione
acta: De notitia horarum politicae primis lineis ceteri
iniquandi p. I.
8. *T. L. S.*, *Johannes Daniel*: *De pluvia et tonitruo.*
9. *Wlich*, *Carolus Augustus Christianus*: *De bonis tutorum fidelitas*
factae hypothecae, quae in reliquis bonis pupillae
et minores gaudent, haud obnoxia
10. *Wlichius*, *Carolus Christianus Augustus*: *De indole actionis*
De recepto ejusdemque non modernis foras:
11. *Wlichius*, *Christianus Federicus*: *De viscerum officiorum*
Civitatum et vasalliticorum ratione
 1788
1. *Gerlerus*, *Carolus Hermann*: *De legato rei commercio sententiae.*

2. Geolowus, Carolus Rudolphus: De satisfactione personis i'p'ria d'que
femine illustratus de injuriis acceptis praestanda.

3. Peas, Martinus Gollieb: Ord. juris dei . . . Decanus:
Lecturi bavarico s. p. s. (ad reputationem Christiani
mudi Francisci invitata)

4. Pinkard, Franciscus Valdeus: Leges Moris morales praestan-
tiores esse leges Lycurgi et Solonis

5. Schmid, Carolus Ferdinands: O. d. phil. Decanus: . . .
conferendae utriusque laurea' solennia . . . rite
peragenda philosophiae et artis patetiae candidatis
indicit praemissa praesatione de jurisprudentia Nae-
d'ro

6. Schmid, Carolus Ferdinands: De jure singulorum
hominum naturalibus propter societatem civilem immen-
tando

7. Schulze-Kohlsmettes

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a historical document or letter.]

[Vertical handwritten text on the right edge of the page, possibly a library or collection label.]

8./

DISQVISITIO HISTORICO-IVRIDICA
DE
CAVSI STVDII SINGVLARIS FRI-
DERICI I. IMPERATORIS
IN IVS ROMANVM

1786 2/

ANDREA MAGNANO

QVAM
PRAESIDE
CHRISTIANO GOTTLIEB
HOMMELIO D.

TITVLI DE VERB. SIGNIF. ET REGVLIS IVRIS PRO-
FESSORE PVBLICO ET FACVLT. IVRID. ASSESS. ORD.

H. L. Q. C.

DIE XVIII. MENS. DECIMBR. MDCCCLXXXVI.

ERVEDITORVM EXAMINI SVBMITTIT

A V C T O R
CAROLVS AVGVSTVS GROSS

KEMBERGA - SAXO.

VITEMBERGAE,
EXCVDIT ADAMVS CHRISTIANVS CHARISIVS.

DISQUISITIO HISTORICO-IRIDICA
DE
CAUSIS STABILIS SINGULARIS FRI-
DERICI I IMPERATORIS
IN IUS ROMANUM

FRANCO
FRANCO
CHRISTIANO GOTTLIEB
HOMMELIO D.

TITULI DE VERB. SIGNIF. ET REGALIS IURIS PRO
FESORE PUBLICO ET FACULT. IURID. ACESS. ORD.

H. L. G. G.
DIE XVIII. MENS. MARTII. MDCCCLXXXVI.
FRIDERICUM KAROLUM SAMPSTATTI.

A. L. T. O. R.
CAROLVS AVGVSTVS GROSS
KEMNATZ - 1820.

ALTMÜLLER
EXCIPIT ADAMVS CHRISTIANVS CHAMBER.

V I R O

ILLVSTRI ET IVRISCONSULTISSIMO AMPLISSIMO
SPECTATISSIMO

ANDREAE WAGNERO

SANCTIORIS FISCO ELECTORALIS CONSILIARIO

ET

V I R O

MAGNIFICO, SUMMEQUE VENERABILI
ATQUE CELEBERRIMO

IOANNI FRIDERICO
REHKOPPIO

THEOLOGIAE DOCTORI, SUPREMI SENATUS ECCLESIASTICI
CONSILIARIO, DIOECESEOS DRESDENSIS SUPER-
INTENDENTI, ET AEDIS AD CRUCEM PA-
STORI PRIMARIO,

DOMINIS AC PATRONIS

SVMMA OBSERVANTIA

COLENDIS

HAS STVDII ACADEMICI PRIMITIAS

GRATA MENTE

DECENTIQUE PIETATE

BEDICAT

A V C T O R.

VIR ILLVSTRIS ET IVRISCON-
SVLTISSIME,

VIR^{QVE} MAGNIFICE AC SVMME
VENERABILIS,

DOMINI PERSANCTE OBSERVANDI,

Eum singulari VESTRA erga omnes, qui literarum
studia tractant, propensione, tum perspicuis infi-
gnis VESTRI erga me fauoris documentis inuitatus qua-
lemcunque hunc libellum VESTRIS Nominibus inscribere

X 3

sum

*sum ausus. Nam cum ante aliquod tempus Dresdae versa-
rer, contigit mihi esse tam felici, ut non tantum TV, VIR
SUMME VENERABILIS, hospitalitate me exciperes liberalissi-
ma, sed et VOS AMBO comitate, humanitateque me digna-
remini plane eximia. Equidem huc usque nihil magis in
votis habui, quam hoc, ut pietatis erga VOS meae, quam
in conspectum prodire iam dudum cupientem, continere
intra pectoris angustias diutius nec poteram nec debebam,
sensum publico aliquo monumento demonstrandi nancisce-
rer opportunitatem. Hinc factum est, ut has studii mei
academici primitias VOBIS maxime consecrandas, VE-
STROQUE iudicio limatissimo subiiciendas putarem. Cum
vero non sit ea ingenii mei fiducia, ut aliquid a me proferrè
in conspectum VESTRUM posse credam, quod subtili VE-*

STRO

STRO iudicio probandum, VESTRAQUE persona, dignitate
ac doctrina dignum possit videri; obseruantissime Vos ro-
gatos volo, ut, si non ingenium scribendique artem potue-
ritis, voluntatem tamen meam, qua deuoti VOBIS animi
specimen proponere volui, velitis probare. Ego vero num-
quam intermittam comprecari Deum O. M., ut omni bono-
rum genere, quibus vera hominum felicitas contineri recte
censetur, Vos ornare, viresque suppeditare VOBIS velit
ad partes reipublicae eas, quas benigna Principis Optimi
sapientia VOBIS contulit, administrandas; ut florere in-
beat splendidissimas VESTRAS familias, ut denique diu ad-
huc patriae ac literis VESTRAM velit tueri vitam.

Vos igitur hoc, quidquid est, benigne accipiatis,
meque benignitate VESTRA in posterum ita adiuetis, re-
crectis,

creetis, ornetis, uti ego tui pietatem erga Vos meam,
tun omnem vitae meae rationem diligentissime Vobis
probare studebo

VIR ILLUSTRIS ET IURISCON-
SULTISSIME,
VIR MAGNIFICE AC SUMME VE-
NERABILIS,
NOMINIBVS VESTRIS AMPLISSIMIS

VITEMBERGAE,
EID. DEC.
1696

ADDICTISSIMVS
CAROLVS AVGVSTVS GROSS.

§. I.

Est haec unanimes vox, et certissimus in eo omnium consensus, *Fridericum I.*, cui a barbae colore Barbarosae nomen Itali dederunt, mensuram optimi imperatoris, maxime temporum ratione habita, expleuisse, siue animi eius fortitudinem, qua imperii dignitatem aduersus iniquam dominandi lubidinem Pontificum Romanorum, tueri studuit, siue assiduam eius operam, qua enitebatur eo, ut imperium, cuius fasces tenebat, iis rebus pollens floreret, quibus vera reipublicae salus contineri existimatur,*) siue denique singularem eius literarum et doctrinarum curam spectes, cuius quidem, si in principe deprehendatur, ad felicitatem publicam magnam vim esse, facile est ad intelligendum. Hanc vero ostendit *Fridericus I.* inhaerere animo suo, per eximium fauorem erga viros eruditos, qui *Bononiae* tum temporis *Ius Romanum*

*) Radevicus de gestis *Frider. I. Imper. lib. 1. c. 14.* dicit: *eorum dies Fridericorum rarum fuisse, se perdidisse, in quibus non aliquid de utilitate imperii, de iure et iustitia inter omnes gentes conseruanda disposuisset.*

✠

Romanum docebant, ita quidem, ut ipsi maxime tribuendum esse videatur, quod sensim sensimque hoc ius viam sibi in Germaniam muniuerit, et quod paulatim refrigescere coepit horror ille, qui Germanorum animos ad iuris Romani nomen occupare solebat. Iam igitur, cum legum Saxoniarum auctoritas hoc exigat, ut iurium cultores abitu ex academia parantes specimine aliquo, collocati in academia temporis publicam veluti rationem reddant, circumspicienti mihi, quas ego studiorum meorum primitias offerrem, visum tandem est, meo me officio aliquo saltem modo esse satisfactorum, si scriptiuncula aliqua conatus essem hoc, ut exponerem causas, quae hunc in *Friderico I.* erga ius Romanum fauorem excitauerint. In quo quidem argumento tractando, quamquam non sit ea virium mearum fiducia, ut rite accurateque me versari posse, putem; tamen dubitantem animum meum corroborauit spes laeta, fore, ut aequos facilesque nanciscar lectores, qui probe intelligant, in iuvene si non ea, quae praestiterit, tamen voluntatem et conatus esse probandos.

§. II.

Iam primum igitur quemque, qui huius temporis historiae non plane est ignarus, fugere non potest, legum Germanicarum, si non omnino omnem, tamen maximam partem extinctam fuisse auctoritatem, ita, ut quisque paulo opulentior aut potentior pro lubitu viueret, iusque magis in manibus quam in legibus quaereret. *Fridericus* igitur, cum probe intelligeret, neminem posse vlli reipublicae parti recte consulere ac prospicere, nec vel vniuersorum vel singulorum ciuium res, fortunas ac vitam defendere ac tueri, neminem denique aut expedire tempore difficili rem publicam aut eius decus posse conseruare, nisi qui idoneis possit legibus instruere

ere rempublicam; omne fere studium suum in eo collocavit, vt bonas leges ciuibus scriberet, maxime vero, vt eorum salutem constituenda aliqua pace publica prospiceret. Hinc *prima* causa, quae *Friderico I.* iuris Romani studium commendabat, quaerenda videtur in *legum Germanicarum penuria*. Scilicet capitularia illa regum et imperatorum ex gente Francorum omnem fere auctoritatem in Germanorum foris amiserant, ^{b)} leges Germanorum antiquae, quae omnino nunquam legum vniuersalium auctoritatem naetae erant, hac aetate in desuetudinem ire incipiebant, earumque haec erat ratio, vt, mutata reipublicae Germanicae facie, relictisque antiqua morum sanctimonia, vnde litium frequentia nasci solebat, controuersis in foro obuientibus non amplius sufficerent. Ita factum est, vt tot iuuenes Germani, qui iuris scientiam sibi comparare studebant, transirent in Italiam auscultaturi summos, qui tum *Bononiam* orabant, viros iuris Romani doctrinam explicantes. Reuersi in patriam, non poterat fieri, quin, si his praesidiis bene instructi ad rem publicam accederent, in causis nouis atque inauditis, quas antiqua morum simplicitas legumque patriarum paupertas ignorauerat, diiudicandis, ad leges Romanas confugerent exinde harum rerum decisionem petitori. Quod si igitur *Fridericus* videbat, tam facili negotio iuris Romani auxilio difficillimas controuersias dirimi posse, quidni amare inciperet hoc ius eiusque studium adiuuare?

§. III.

Deinde huc quoque pertinere videtur *singularis* *Friderici* Imperatoris *erga* *ICTos Bononienses* fauor. Nam cum *Fridericus* in primis hoc ageret, vt, quae turpis superiorum

A 2

rum

^{b)} vide, quae de hac re habet *Heineccius* in *Hist. I. Civ. l. 2. §. 47. n. 4.*

rum imperatorum inertia ac negligentia eripi sibi passa erat, iura regalia, restituta pristina imperatorum dignitate, vindicaret; habita in campis Roncaliis generali curia, conuocatisque omnibus fere regni Italici Proceribus, vbi inter alia *) etiam de eo deliberaretur, quam ratione, quibusque consiliis hoc optime possit obtineri, vt *ius regale decusque imperii debito proueheretur honore,* **) h. e. vt omnia iura, quae ipsi tamquam summo in regno imperanti competere, restituerentur ac vindicarentur; caute *Fridericus* noster accessendos curauit nonnullos ICTos Bononienses, quorum auctoritate vti posset in enucleandis, quae repositenda statuerat, iuribus regalibus, eosque iussit *iudicare in veritate omnia iura regalia, quae ratione imperii ad ipsum spectarent, et sua esse deberent.* *) Cum igitur adiudicata essent Imperatori, omnibus consentientibus, quaecunq; illi ICTi intellexerant ipsi competere iura maiestatica; **) facile patet, per hanc rem hos legum doctores eximiam sibi conciliaisse *Friderici* beniuolentiam, quam tantam fuisse constat, vt *cum Dominus Imperator semel equitaret super quodam suo Palafreno* **) *in medio DD. Bulgari et Martini, exquireret ab iis, vtrum de iure esset Dominus mundi? et Dominus Bulgarus responderet,*

- *) Otho de S. Blasio c. 14. narrat, in hac curia Imperatorem antiquas leges renouisse, nouasque de suo promulgasse. Sine dubio sub antiquis illis legibus Romanae sunt intelligendae.
- **) Sunt verba Radeuici, l. 2. c. 3.
- e) vid. Otho Morena in historia rerum Laudensium apud Leibnitium in scriptoribus rerum Bruniv. Tomo I, p. 818.
- f) Vocat Radeuicus l. 1. c. 46. haec iura iustitiam regni, quae multo iam tempore apud illas (ciuitates Italas) obumbrata in desuetudinem abierat.
- g) vel Palafredo, h. e. equo gradario, qui a passu et fraeno. quo lento gradu ducebatur, dictus; Francogallis *palefroi*.

deret, quod non esset Dominus quantum ad proprietatem; Dominus vero Martinus diceret, quod esset Dominus: tunc Imperator cum descendisset de Palafero, super quo sedebat, faceret eum praesentari dicto Martino. Bulgarus autem hoc audiens dixit haec elegantia verba: *Amisi equum, qui dixi aequum, quod non fuit aequum.*^{h)} Poteris exinde facile intelligere, cum *Fridericus* saepius in comitatu soleret habere eiusmodi legum Romanarum peritos, eosque in tanta haberet existimatione^{h)}, quantum hoc in causa fuerit, ut auctoritate sua iuris Romani studium omni ratione adiuuaret.

§. IV.

Ac tertia quidem causa, quae *Friderico* iuris Romani disciplinam commendasse videtur, repetenda est ex odio Imperatoris erga Ciuitates Longobardicas, inprimis erga *Mediolanenses*, qui iura liberae ciuitatis affectantes Imperatoris auctoritatem plane negligebant. Foret hoc a scopo, quem consequendum mihi proposui, et a libelli ratione alienissimum, si vellem tangere illos motus, quos ciuitates Longobardicas, maxime *Mediolanensium* ciuitatem excitasse, ex historia satis constat. In eo potius subsistamus, ut doceamus, quomodo hae discordiae ansam praebuerint, iuris Romani auctoritatem *Friderico* Imperatori commendandi. Nimirum cum ciuitates Longobardicae se potestati Imperii subtrahere vellent, cumque *Fridericus* hoc maxime consequi vellet, ut in Italia firmis auctoritatem suam stabiliret fundamentis; nulla potiori ratione

A 3

h) *Morena* p. 818. l. c.

i) Vocantur illi *Isti*, quos in curia generali adhibuerat, apud *Radev*. l. 2. c. 5. *quatuor iudices, viri diserti et in lege doctissimi. Cum his, inquit, aliisque legisperitis, qui diuersi ex diuersis ciuitatibus aderant, audiebat, discutebat et terminabat negotia.*

ratione hoc obtineri posse existimabat, quam hac, ut ex iure Romano, quod summum imperatoribus in omnem terrarum orbem imperium tribuere sciebat, cuiusque in Lombardia magna erat auctoritas, iura sua deriuare studeret. Quidni igitur Imperatori perplaceret hoc ius, quod huic rei tantopere fauebat, et quod nitebatur reipublicae forma ea, talique regendi potestate, qualem affectabat, suprema et magis arbitraria? Hinc deprehendimus *Fridericum* in iure Romano versatissimum, quippe cuius orationes ex verbis et flosculis legum Romanarum compositae satis docebant, ipsum egregie fauere huic iuri, cuius principia absolutissimum in Italia imperium omnemque legum ferendarum potestatem soli imperatori vindicabant.^{k)} Nec igitur mirum est, quid sit, quod *Fridericus* omni ratione hoc egerit, ut Germanos ad audiendos iuris Romani in Italia doctores alliceret, eosque hac in re tantopere iuuaret. Scilicet animos Germanorum his principiis, quae ius Romanum proponit, imbutos facillime ad suam voluntatem flecti posse, facili coniectura poterat augurari. Atque ita hic quaerenda erit celeberrimae illius constitutionis, quae sub nomine *authenticae: habita* nota est, origo, in qua iuris doctoribus pariter ac studiosis, maxime vero eius discendi gratia *peregrinantibus* singularia iura atque immunitates concessit Imperator. Quo facilius vero eius notitia posset adquiri, codici Iustiniano eam inserendam iussit.

§. V.

Iam vero ad aliam causam transeundum est, quae *Fridericus I.* iuris Romani in Germaniam introducendi desiderium excitasse videtur. Latet vero in *communi*, quam *Fridericus*

^{k)} Latius exposita haec legere licet apud Heinescium in Hist. I. Civ. l. 2. c. 3. §. 60. in nota.

dericus cum aliis Imperatoribus inueteratam fouebat, opinio-
 ne, successisse Imperium Germanicum in omnia iura antiqui
 Romani, ita quidem, vt pleno iure illi posset equiparari.
 Ita vero cum superioribus Imperatoribus Romanis ^{l)} putabant
 recentiores Germani, omnes terrarum populos ipsorum sub-
 iectos esse potestati, adeoque suis legibus obtemperare debere.
 Quare solebat gloriari *Fridericus I.* supremo, quod in totum
 orbem haberet, dominio, se *urbis et orbis gubernacula te-
 nere iactans.* ^{m)} Quid vero magis illustrare potest hanc
Friderici opinionem, quam hoc, quod exterarum adeo gen-
 tium, quae ipsius imperio non parebant, res ac contouersias
 suo iudicio subiiciendas putaret? Sic statim postquam impera-
 tor factus erat, cum orta esset in Regno Danico inter duos con-
 sanguineos, Petrum, qui et Sueuus audit, (*Svein*) et Guuoto-
 nem (*Ranut*) grauis de imperio contouersia, *Fridericus eos
 ad se venire praecipiens, curia habita in ciuitate Saxoniae
 Martinopoli*, eorum causam decernendam sibi sumsit. ⁿ⁾ *Eo
 praefatos inuenies venientes* narrat *Otho Frisingensis*, ^{o)} *eius
 se mandato humiliter supposuisse, alterumque (Guuotonom)
 relictis sibi quibusdam prouinciis regium nomen per por-
 rectum gladium abdicasse, Petrum vero accepto ab ipsius
 (Fri-*

l) l. 9. P. de lege Rhodia de iactu, et l. 13 et 14. C. de iudiciis.

m) *Otho Frising.* l. 1. c. 30. — Gerebat se *Fridericus* pro Imperatore Ro-
 mano tali, quales olim Roma viderat; nam cum Romam venisset, co-
 ronatus a Pontifice exegisse a Senatoribus Romanis aliisque ipsius ciui-
 tatis maioribus suam ius et rationem s. usum tradit *Morena* de rebus
Laudens. p. 812.

n) Vult quidem Illustrissimus Comes de *Bilnau* in vita *Friderici Barbarof-
 fae* hoc imperatoris factum defendere; sed quouis modo sese verterit,
 non satis demonstrasse videtur, iure suo *Fridericum* hanc contouer-
 siam suo iudicio subiecisse.

o) de gestis *Frider.* l. 2. c. 5.

(Friderici) manu regno, fidelitate et hominio se ei obligasse.^{p)} Demonstravit Fridericus eo, quam splendidam haberet de dignitate Imperii animo conceptam opinionem, cum eo ad deo pertinere putaret eius auctoritatem, vt exterarum gentium res non nisi per suam interuentionem componi posse existimaret.^{q)} Videtur etiam sensim haec magnifica imperatorum Germanicorum sententia de auctoritate sua per vniuersum orbem, certe Christianum, valente, aliis Regibus ac Principibus placuisse, vt adco sponte lites suas ad Imperatores nostros deferrent, iudicio eorum dirimendas. Atque hoc in hac ipsa causa, quam supra proposuimus, locum habuisse probabile esse videtur, cum iam inde a temporibus Ottonis M. nostri Imperatores ius aliquod in Daniam sibi adferrent. Iam igitur, cum his principiis ius Romanum faueret, ac probe intelligeret Imperator, exinde demum diiudicari posse Imperii auctoritatem, si ipsius legibus vtantur populi deuicti; sine dubio facile intelligitur, cur Fridericus studium huius iuris tantopere adiuuerit, cum eius ope amplificari posse existimaret reipublicae, quam susceperat, auctoritatem.

§. VI.

- p) Otho Fris. cum Friderici nostri historiam scripturus ipsum Imperatorem rogasset, vt breuem rerum gestarum narrationem ipsi suppeditaret; statim initio suae narrationis, mentione facta curiae generalis Merseburgi celebratae, haec addit Imperator: *vbi Rex Danorum Petrus ad curiam postquam vocatus venit, et hominio et fidelitate nobis facta, coronam regni de manu nostra suscepit.*
- q) Ostendit hanc sentiendi rationem etiam aliis in rebus v. c. Polonos et Ungaros debellando, ea quidem de causa, teste Radevico L. 2. c. 6. vt eos ad Monarchiae apicem reduceret.

§. VI.

At volebat *Fridericus* non solum Imperio Germanico antiquum regni Romani splendorem vindicare, sed imprimis etiam ipsum in eo elaborasse apparet, ut *suam dignitatem atque potestatem*, quam in *republica Germanica* tantopere circumscriptam videbat, *amplificaret*. Ac ne iniuriam fecisse videar *Friderico*, si rerum suarum augendarum studium fuisse contendam, ut hoc taceam, quod ipsius ingenio hoc imperandi studium maxime adcommodatam fuerit, *) verissime hoc ita sese habere, docet omnis eius historia; nam verbis et factis ostendit, se velle restituere antiquum maiestatis, qua imperatores olim fruebantur, splendorem, nec posse sese ferre istam imperatoris persona indignam obedientiam principibus Imperii praestandam. *Novimus*, inquit, apud Radeu. L. 2. c. 3. *quid iuris, quid honoris tam divinarum, quam humanarum legum sanctio culmini regalis Excellentiae adcommo-*
daverit; et alio loco: Sed nec per nostram desideriam quem-
quam eius gloriam et Excellentiam imminuere patiemur. Ut vero suam auctoritatem in Imperio tueretur, Principumque superbiam deprimeret, poenam illam, quae in desuetudinem abierat, introducebat, qua Principes pacis publicae violatores affici solebant, ut canem humeris ex alio in alium comitatum

por-

*) Iam adhuc adolescens undique causam belli fumens arduisque in ipsa pu-
erili aetate negotiis gerendis, tantam de se excitaverat expectationem,
ut non immerito cum multorum stupore de ipso dici posset illud evan-
gelii: Quid putas puer iste erit? vid. Otho Fris. L. 1. c. 25 et 26.

B

portare deberent. Nimirum imposuit hanc poenam Herman-
no, Palatino comiti, magno Imperii Principi, eiusque so-
ciis, *) quia absente Imperatore Wormatiam, ac circumiacen-
tem terram praeda et incendio perturbauerant; quo quidem
*seuero iudicio per totam transalpini Imperii latitudinem
promulgato, tantum omnes terrorem inuasisse,* narrat Otho
Frising. L. 2. c. 28. *vt vniuersi magis quiescere, quam bello-
rum turbini inferuire vellent.* Aliorum, qui securitatem
publicam turbauerant, castra, munitiones et receptacula diruit
Imperator, quosdam deprehenso supplicio puniuit, in alios
patibuli tormento torquendo animaduersit. Hanc igitur agen-
di rationem, cum sciret Fridericus, contrariam esse Principum
de ipsorum libertate opinioni, optime defendi posse putabat
legum Romanarum auctoritate, quae Imperatoribus summum
imperium, legumque ferendarum potestatem tribuunt. Cau-
te igitur archiepiscopus Mediolanensis, cum nomine aliorum
Principum (aderant vero etiam Proceres Germaniae,) Impe-
ratori, qui orationem fecerat de rebus Imperii in campis Ron-
callis ordinandis, responderet, suam orationem verbis legum
Romanarum exornabat, ratus, ita Imperatoris beniuolentiam
optime posse captari. Nam postquam virtutes Friderici egre-
gie laudauit, in extrema oratione addit: *Scias itaque, omne
ius populi in condendis legibus tibi concessum. Tua volun-
tas*

*) recenset eos Dodechinus, Abbas Monasterii S. Dyssidi, in appendice ad
chronica Mariani Scoti apud Pistorium in Illustribus Veteribus Scri-
ptoribus, Francof. 1613.

tas ius est, sicuti dicitur: Quod Principi placuit, legis habet vigorem, cum populus ei, et in eum omne suum imperium et potestatem concesserit. Quodcumque enim Imperator per epistolam constituerit, vel cognoscens decreuerit, vel edicto praeceperit, legem esse constat. *) Profecto secundum naturam est, commoda cuiusque rei eum sequi, quem sequuntur incommoda, ut videlicet omnibus debeas imperare, qui omnium nostram sustinet onera tutelae. **) Optimo vero ostendit *Fridericus*, quam late patere existimaret potestatis suae fines per seuerum iudicium, quod expertus est *Henricus Leo*, Dux Bauariae et Saxoniae, Princeps in Germania tum temporis summus, quem proscriptum maxima terrarum suarum parte priuasse satis constat. Cum vero videret, in eo adquiescere ceteros Germaniae Principes, postea in rebus, quae ad totum Imperium spectabant, parum erat sollicitus de Principum consiliis, sed omnia fere suis auspiciis proprioque ausu suscipiebat. Ad hanc igitur summam in republica Germanica potestatem augendam cum intelligeret *Fridericus*, ius Romanum optime posse adhiberi; non poterat non vehementer laetari, si eius culturam atque auctoritatem in dies crescere animaduertebat.

§. VII.

Quamquam vero ex his omnibus satis adparere videtur, iuris Romani studium non potuisse non *Friderico I.* egregie

B 3

gie

*) vid. l. 1. pr. et §. 1. P. de Const. Princ. et §. 6. I. de I. N. et G.

**) Est haec philosophia Pauli in l. 10. P. de Reg. I.

gie placere; tamen putauerim, hunc Imperatoris erga ius Romanum fauorem non tantum futurum fuisse, nisi alia adhuc causa fuisset, quae hoc ius ipsi commendaret. Est vero haec *aemulatio, eaque iusta Imperatoris aduersus Pontificem*, cuius auctoritas in dies magis magisque crescebat, inprimis postquam *Decretum* publici iuris factum erat. Satis enim ex historia constat, quantae fuerint inter *Fridericum* et Pontificem Romanum controuersiae ortae, quantoque cum odio eae sint gestae. Pontifex igitur, cum omni ratione impedire vellet, quominus Imperatoris potestas iuris Romani auxilio aucta sibi forsitan esset timenda; ne res ecclesiasticae exinde detrimentum caperent, omnem operam suam eo maxime intendit, vt iuris Romani studium, quantum quidem per ipsius auctoritatem fieri posset, coerceret. Fecit hoc iam *Eugenius III.* hortatu et consiliis *Bernhardi*, abbatis Clarae uallensis, qui iuri ciuili parum fauens, eiusque in dies magis magisque crescentem auctoritatem rei ecclesiasticae maxime perniciosam fore ratus, *) viros ecclesiasticos et inprimis monachos, grauius reprehensionibus a studio iurisprudentiae ciuilis deterritus ad iuris Canonici studium excitabat. **) Nam non solum vsum doctrinalem et academicum concesserat huic Decreto *Euge-*

nus

v) Scribebat *Bernhardus* ad *Eugenium III.* his verbis: *Quotidie pestrepimus in tuo palatio leges; sed Infirmi, non Domini. Rectius etiam? Istud tu viderit. Eae non leges, quam literae sunt et cavillationes.*

w) in lib. de Considerat. ad *Eugen. Papam.* Verosimile est, his maxime *Bernhardi* consiliis motum *Gratianum* decretum collegisse, vid. *Heineccii Hist. I. Civ. L. 2. §. 61. n. β.*

nus III. *) sed etiam, vt omni modo iuris Canonici studium adiuuaret, gradus academicos, antea ius ciuile artesque liberales tractantibus conferri solitos, iuri Canonico etiam, et quidem cum praecedentiae praerogatiua indulfit, vt, qui in eo operam suam collocarent, alios etiam docere possent. *) Sed *Alexander III*, Pontifex Romanus eo adeo progrediebatur, vt in Concilio Turonensi ao. 1163. conuocato, Religiosos coereret, ne post votum religionis, et post factam professionem ad leges mundanas legendas vel audiendas e claustris suis exirent. *) *Fridericus* igitur, qui ferre non poterat hanc Pontificum iniquam agendi rationem, pari modo iuris Romani studium adiuuabat, eiusque vsus magis magisque amplificandi quascunque rationes adhibebat.

*) vid. Boehmeri I. Eccles. L. I. T. 2. §. 12. in notis.

*) Totam Pontificis constitutionem habet verus Kalendarium Archigymnasii Bononiensis.

*) c. 3. X. ne Clerici vel monachi.

✠

COROLLARIA.

I.

Sub Friderico I. Imp. Ictorum factiones Legistarum et Decretistarum, Gofianorum et Bulgarianorum sunt ortae.

II.

Auth. Habita. C. *Ne filius pro patre* Friderico I. perperam vero Friderico II. Imp. tribuitur.

III.

Forum Academicorum priuilegiatum hodiernum valde differt ab eo, quod in Auth. Habita. C. *Ne filius pro patre* est introductum.

IV.

Authenticae Friderici I. et II. Imp. in Codicem iuris Romani relatae ob receptionem in regula auctoritate legali gaudent.

V.

Ius Feudale Longobardicum sub Friderico I. Imp. ab Hugolino de Porta Rauennate glossis quidem est illustratum, sed id regnante Friderico II. ab Hugolino de Presbyteris demum

num sub titulo: *decimae collationis* Corpori iuris Rom.
post Nouellas Iustiniani insertum.

VI.

Regalia Imperantium Germanicorum ex textu II. Feud.
56, cuius auctor Fridericus I, hodie aestimanda non sunt.

VII.

Seuera est sanctio Friderici I. Imp. in textu II. Feud.
55, vt scriba, qui instrumentum super illicita feudi aliena-
tione sciens conscripserit, post amissionem officii sui cum in-
famae periculo manum amittat.

AVCTORI

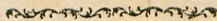

 AVCTORI ORNATISSIMO

S. P. D.

PRAESES.

Libellum, quem mihi exhibuisti, integrum immuta-
 tumque TIBI reddo. Elegans eius argumentum
 ipse delegisti, omnia, quae continet, TUA sunt.
 Et quamquam materia non obique exhausta mihi videatur,
 temporis tamen concessi angustia, operi accuratorem li-
 mam addere, me prohibuit. Volui quoque, ut sit, quod
 esse debet, virtutis TVAE specimen. In quo defendendo co-
 mes TIBI adero. Gratulor TIBI praeclaras animi dotes,
 parentibus filium, et patriae civem tantae spei, vehementer
 optans, ut largissimam sis habiturus assiduitatis messem.
 TVO vero in me amor, quo imprimis delector, ut perpetui-
 tatem addas, TE enixe rogo. Ita vale. Scripsi Viteber-
 gae die XL Decembr. c1600CLXXXVI,

MOTVA

Wittenberg, Diss., 1786-88

ULB Halle

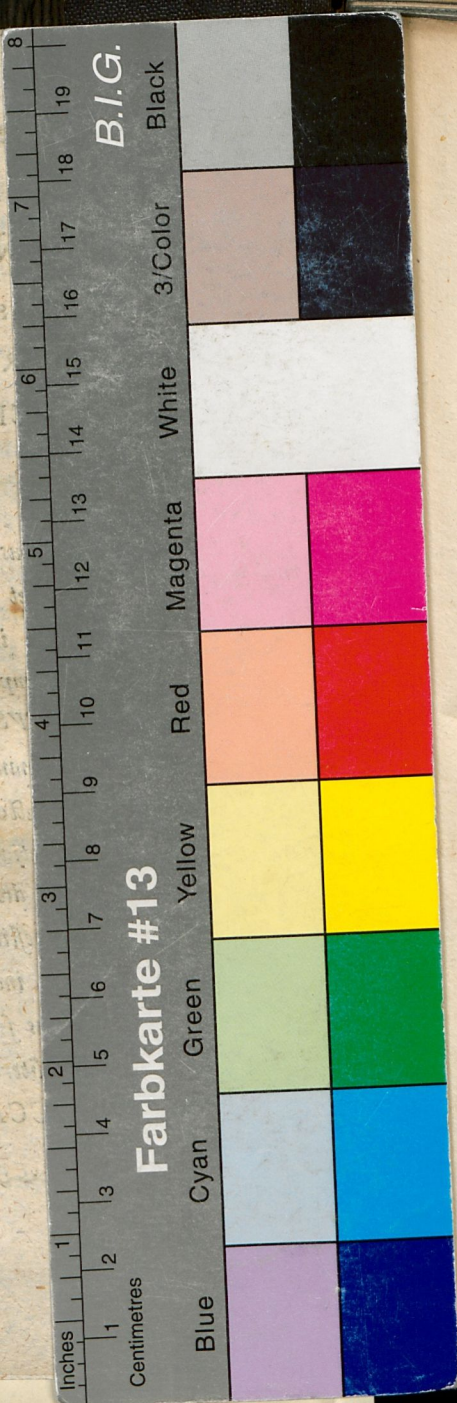
004 335 899

3

f
sl.

8./

DISQVISITIO HISTORICO-IVRIDICA
DE
CAVSIS STVDII SINGVLARIS FRI-
DERICI I. IMPERATORIS
IN IVS ROMANVM

1786 21

QVAM
PRAESIDE
CHRISTIANO GOTTLIEB
HOMMELIO D.

TITVLI DE VERB. SIGNIF. ET REGVLIS IVRIS PRO-
FESSORE PVBLICO ET FACVLT. IVRID. ASSESS. ORD.

H. L. Q. C.

DIE XVIII. MENS. DECIMBR. MDCCCLXXXVI.

ERVDTORVM EXAMINI SVBMITTIT

AVCTOR
CAROLVS AVGVSTVS GROSS

KEMBERGA - SAXO.

VITEMBERGAE,
EXCVDIT ADAMVS CHRISTIANVS CHARISIVS.